

Međunarodni znanstveni skup: Afektivni režimi normalnosti i nelagode

Organizatori: Institut za etnologiju i folkloristiku (NORMANEL projekt), Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu (WIGO projekt) i Odjel za strane jezike i književnosti, komunikaciju, obrazovanje i društvo Sveučilišta u Udinama (DILL)

Mjesto i vrijeme održavanja: IEF, Šubićeva 42, Zagreb, 28.-30. rujan 2026.

Jezici konferencije: hrvatski i engleski

Rok za prijave sažetaka: 30. 03. 2026.

Odgovor o prihvaćanju rada: 15. 04. 2026.

Foucaultova kritika normalnosti kao povijesno proizvedene kategorije, oblikovane kroz institucije, medicinski i penalni diskurs, režime nadzora te dinamiku moći i znanja, danas zahtijeva antropološku i folklorističku reviziju “odozdo”, iz perspektive svakodnevnih iskustava, kulturnih praksi i afektivnih dispozicija pojedinaca i zajednica. Skup *Afektivni režimi normalnosti i nelagode* polazi od pretpostavke da nelagoda više nije iznimka, nego normalizirano stanje suvremenih društava koje oblikuje političku retoriku i svakodnevne strategije preživljavanja u kontekstu urušavanja društvenosti, povjerenja i kulturnih normi. Skup nastoji osvijetliti kako kognitivni, narativni i afektivni procesi sudjeluju u oblikovanju imaginarija normalnosti, ali i alternativnih, pravednijih i otpornijih vizija zajedničkog života. Folkloristički i etnološki uvidi u samoregulatorna kulturna znanja, svakodnevne prakse i (ritualizirane) oblike (samo)iscjeljenja pomažu razumjeti načine na koje pojedinci i zajednice opstaju na rubu – i preko ruba – egzistencijalne sigurnosti.

Istodobno, skup otvara prostor i za kritičko preispitivanje vlastite pozicije, osobito nelagoda vezanih uz suučestništvo (*complicity*) u normalizaciji apatičnih i otuđenih zajednica, regresivnih političkih trendova, antiprosvjetiteljskih pokreta, nedostatnih pedagogija, nesuočavanja s poviješću političkog nasilja te proizvodnje nesigurnih i nesamostalnih subjektivnosti. Cilj skupa nije tek dijagnosticirati krizu i posljedice “afektivnog obrata” u humanistici, nego i istražiti produktivan potencijal nelagode – nelagode kao nepristajanja na normalizaciju nasilja, društvene nejednakosti i erozije demokratskih i humanističkih vrijednosti. Posebno su dobrodošli prilozi koji se bave znanstvenim, aktivističkim i umjetničkim transformacijama negativnog emocionalnog spektra u moduse otpora i odgovornosti, te praksama koje iz kulturnih znanja izvode mogućnosti individualnog i kolektivnog osnaživanja.

Uz antropologe, etnologue i folkloriste, pozivamo znanstvenike, umjetnike i praktičare iz drugih humanističkih, društvenih i umjetničkih područja da temu *normalnosti nelagode* zahvate iz različitih disciplinarnih, povijesnih i metodoloških perspektiva. Namjera skupa je dodatno osnažiti glasove koji se izvan ustaljenih kodova bave “infrastrukturom krize” i njezinim učincima na svakodnevni život, afekte i oblike društvenog povezivanja.

Neki tematski naglasci skupa:

Povijesne konstrukcije normalnosti i njihovi lomovi

- normalnost kao povijesno i kulturno proizvedena kategorija
- diskontinuiteti normalnosti u kriznim razdobljima
- institucije, znanje i moć u konstruiranju normativnih poredaka
- nelagoda oko metoda i uloga istraživanja normalnosti

Nelagoda kao nulto stanje afektivnog režima

- nelagoda kao normalizirano iskustvo u doba permakrize
- nelagoda kao signalizirajuća pukotina u društvenim i kulturnim normama
- pripovijedanje o normalnosti, nelagodi i krizi
- autoetnografija, ispovijedni i afektivni narativi

Čudovišno, devijantno i nenormalno kao granice normalnosti

- čudovišno kao projekcija društvenih strahova i moralnih panika
- tijela i subjektivnosti koje izmiču normi (bolesna, hibridna, neurodivergentna, “neproduktivna”)
- normalnost kao rezultat isključenja, dehumanizacije i stigmatizacije
- intimni i *un/heimlich* prostori: od ambivalencije i zazora do čudovišnosti

Politike normalnosti: suučesništvo, pamćenje i otpor

- suučesništvo u normalizaciji nasilja i nejednakosti
- nelagoda kao etička i politička pozicija
- politike pamćenja i suočavanje s poviješću političkog nasilja
- normalizacija autoritarnih i antihumanističkih diskursa

Digitalne normalnosti i afektivna ekonomija svakodnevice

- društvene mreže kao prostori proizvodnje novih normi, nelagoda i disfunkcija
- digitalni afektivni kodovi (emotikoni, memovi, viralni narativi)
- digitalna ritualnost i afektivna samoregulacija *na mreži*
- nelagoda i neizvjesnost oko LLM-ova

Tijelo kao relacijsko mjesto susreta normi, afekata i društvenih očekivanja

- nelagoda kao iskustvo na sjecištu intra i interpsihičkih procesa i normativnih režima
- crip i neurodivergentne perspektive: epistemološki uvjeti
- percepcija, pažnja i senzorna iskustva kao politički i kulturno kodirani modalitet
- šutnja, fragmentacija i afektivni zastoji kao oblici komunikacije i obrane unutar grupnih i institucionalnih dinamika
- ableizam kao infrastruktura normalnosti

Nelagode konstitucije roda u kapitalističkim afektivnim režimima

- nelagode oko medicinsko-pravnih tehnologija uobličenja i naturalizacije roda
- nelagode i (ne)normalnosti u oblikovanju regulatornih struktura obitelji
- nelagode oko feminističkoga subjekta i agentivnosti orodnjenoga tijela
- nelagode oko socijalne reprodukcije u kapitalizmu

Kratki sažetak (do 200 riječi) i kratki CV (do 100 riječi) poslati do 30. ožujka 2026. na mail adresu: nina@ief.hr (s napomenom “Prijava na NORMANEL konferenciju”)